

نقره داغ کشورهای مداخله کننده

امیر فیض - حقوقدان

دادگاه لاهه شکایت دولت نیکاراگوه را از آمریکا بابت خساراتی که در اثر مداخله و کمک آمریکا به مخالفان، به اقتصاد کشور تحمیل شده وارد دانست و آمریکا رابه پرداخت ۱۷ میلیارد دلار محکوم ساخت

چندی پیش دادگاه حقوق بشر اروپا دولت انگلیس را مسئول خساراتی دانست که از ناحیه سربازان آن کشور متوجه مردم عراق شده است.^۱

احکام بالا بویژه رای دادگاه لاهه این نوید حقوقی است که اگر دولت ها نمیتوانند باوجود حق مسلم قانونی از دخالت کشورهای خارجی در امور داخلی کشور خود ممانعت کنند میتوانند خسارات ناشیه از این مداخله غیرقانونی >مقصود مداخله بدون مجوز شورای امنیت است< را از طریق دادگاه لاهه از دولت مداخله کننده مطالبه کنند.

در دهه ۱۹۸۰ تحریمهای آمریکا، کمک های نقدی و تسلیحاتی به مخالفان دولت نیکاراگوه سبب شد که اقتصاد آن کشور که بر محور کشاورزی (قهوه و نیشکر و پنبه) و دامداری حرکت داشت آسیب فراوانی به بیند و نیکاراگوه ناچار شد که به تضییقات اقتصادی و محرومیت های زیادی تن دهد. نیکاراگوه به دیوان داوری لاهه رفت و حکم دادگاه لاهه به پرداخت ۱۷ میلیارد دلار از طرف آمریکا به نیکاراگوه صادر شد.

حاشیه - نیکاراگوه از خریداران نفت ایران است که بموجب توافقی که با احمدی نژاد دارد بهای نفت ایران را درصدی پشم گوسفند و بقیه را بمدت ۲۵ سال به ایران خواهد پرداخت (تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل)

باری، دخالتها و سرمایه گذاری آمریکا و سایر کشورها در سوریه، لیبی، یمن و ایران و هر کشور دیگری این حق رابه کشورهای مداخله شونده میدهد که به دادگاه لاهه مراجعه و مطالبه خسارت بنمایند امیدوارم که دنیای حقوقی این امکان را فراهم سازد که ایرانیان بمناسبت دخالت خارجیان در امور داخلی ایران در سال ۱۳۵۷ بتوانند دادگاه لاهه را محل دادخواهی و نقره داغ کردن کشورهای مداخله کننده در امور ایران قرار دهند.

توضیحات لازم

۱- دخالت آمریکا در امور نیکاراگوه در زمان ریاست جمهوری کارتر همزمان با مداخله آمریکا و انگلیس و فرانسه و آلمان در امور ایران آغاز شد که در نیکاراگوه دولت وقت، علیرغم مداخله آشکار آمریکا از مخالفین حکومت، پیروز شد و در ایران متاسفانه برعکس شد.

۲- در نیکاراگوه دولت بلافاصله با تنظیم شکایتی مستدل و احصاء خساراتی که دخالت آمریکا به ملت و دولت و کشور وارد ساخته و تلفات انسانی که برجای گذاشته است به دادگاه لاهه دادخواهی نمود قرار صادره از دادگاه بسیار حائز اهمیت و واجد اعتبار حقوقی است زیرا در بحث صلاحیت که مشکل ترین مرحله دادرسی در دادگاه لاهه است و معمولاً طرف خوانده دعوی شرکت نمیکند و برای دادگاه ایجاد در دسر میسازد در دعوی نیکاراگوه علیه آمریکا، آمریکا هم در دادگاه حاضر شد و هم صلاحیت دادگاه را برای رسیدگی به شکایت نیکاراگوه تائید کرد این اشاره بجاست که تا قبل از طرح

^۱ انگار جنگی سردی که بین انگلستان و آمریکا در جریان از اس روزنامه ها و رسانه های همگانی و دستگیری و بدنام کردن روسای رسانه های همگانی، جنگی که در سرزمین کشورهای طرفدار ایجاد می کنند، به جنگ در دادگاه ها کشانده شده. تفاوت در این است که محکومیت انگلستان در دادگاهی مربوط به حقوق بشر در مقایسه با محکومیت آمریکا در دادگاه لاهه و پرداخت مبلغ کلانی پول از سوی آمریکا تفاوت فاحشی دارد. ح-ک

مسئله شکایت نیکاراگونه از آمریکا در ۱۰مورد قبلی هیچ کشوری که خواننده دعوی بوده در اعتراض به صلاحیت دادگاه، حاضر در دادگاه نشده است و لاجرم میتوان حضور آمریکا را در دادگاه و احراز صلاحیت از مبانی استحکام حکم دانست.

۳- دادگاه لاهه در سال ۱۹۸۸ حکم محکومیت آمریکا را به پرداخت ۱۷ میلیارد دلار صادر کرد.

دولت وقت نیکاراگونه که رئیس جمهوری آن دانیو بود بادت بدست کردن تعقیب حکم و از طرفی گشودن باب مذاکره و ایجاد روابط دوستانه با آمریکا مسئله خسارت را کم به فراموشی سپرد پس از انتخاب < نیکارا گوار > به ریاست جمهوری و تیرگی مجدد روابط نیکاراگونه با آمریکا دولت مطالبه خسارات مورد حکم دادگاه را از آمریکا نمود. آمریکا مدعی شد که دولت سابق نیکاراگونه با ایجاد روابط دوستی متقابل از مطالبه خسارت اعراض کرده است استدلالی که بارویه های حقوقی بیگانه نیست، نیکاراگونه که دستش به جانی بند نیست توسل به همه پرسی را برای تعیین تکلیف حکم خسارت بهانه کرده است.

۴- مقصودم از بیان فرازسوم آن است که موضوع غرامات وارده به کشور در اثر اقدامات کشورهای دیگر چه در مراجعه به دادگاه و چه اینکه حکم دادگاه لاهه صادر شده باشد فوریت دارد و تنظیم قراردادهائی تحت عناوین مختلف بدون آنکه به موضوع خسارت و مطالبه آن هستی بدهد باعث کان لم یکن شدن خسارت و یا عدم اجرای حکم دادگاه لاهه خواهد شد در همین راستاست که خسارت وارده به ایران از سوی عراق در اثر بی تدبیری و یا تعدد جمهوری اسلامی در موقعیت حذف قرار گرفته است. اگر یادتان باشد پس از پایان جنگ عراق و کویت اولین قراری که به اجرا درآمد تامین خسارات جنگی کویت از نفت عراق بود (در همان زمان درسنگری ضمن نامه ای به ولایتی حساسیت موضوع خسارت یاد آوری و تشکیل کمیسیونی از ایرانیان را در خارج کشور برای نظارت در امر مطالبه خسارت و قرارداد صلح یاد آوری شد)

اکنون هم عراق به همین وضع دچار است یعنی قبل از طرح مسئله خسارت و ترتیب واریز آن از طرف آمریکائیا بدنبال مسائلی تبعی از حضور آمریکائیاست که بهرحال آن مذاکرات و احتمالا قراردادهای مسئله خسارات جنگی عراق را تحت الشعاع خواهد ساخت.

در تحریر خسارت ملتها که قبلا تقدیم شد استناد به گفته کوفی عنان دبیرکل سابق سازمان ملل متحد گردید که گفته بود < ارشدان سازمان ملل متعقدند که قبل از تخلیه عراق از قوای آمریکا باید موضوع خسارات جنگی وارده به عراق مطرح شود > اظهارات ارشدان سازمان ملل کاشف از حساسیت مسئله خسارت کشورهای است که در اثر مداخله کشورهای دیگر خسارت دیده اند.

پیشنهاد

بطوریکه استحضار دارید یک کمیسیونی از حقوقدانان بین المللی بنام < گروه کار آزاد > در سازمان ملل متحد در مقام اصلاحات و تجدید نظر هائی در منشور سازمان ملل بویژه شورای امنیت است بنابراین بطور اصولی هرفردی میتواند اگر نظر اصلاحی داشته باشد به گروه کار تسلیم نماید

باآنکه اساس منشور سازمان ملل متحد جلوگیری از جنگ و مداخله کشورها در امورکشورهاست معهذا منشور، فاقد ضمانت اجرانسیبت به کشورهای است که متجاوز و آغازگر جنگ و یا مداخله کننده در امورکشورها میباشند.

در سال ۲۰۰۵ دولت روسیه و بلاروس متفقا طرحی را به سازمان ملل متحد پیشنهاد کردند که سازمان از دیوان داوری بین المللی درخواست کند تادرباره تبعات حقوقی استفاده از نیروی نظامی بدون مجوز قبلی شورای امنیت نظر مشورتی بدهد، دولت آمریکا رسیدگی به این طرح را به سال ۲۰۰۶ موکول کرد در اجلاس سال ۲۰۰۶ هیئت آمریکائی اظهار نظر کرد که < نیازی به چنین درخواستی نیست و دیوان به اندازه کافی پرونده تحت رسیدگی دارد > و در نتیجه طرح مشترک روسیه و بلا روس از ردیف رسیدگی خارج شد (خبرنامه سازمان ملل).

پیشنهاد براین مبناست که هرگاه کشوری که مورد تجاوز و مداخله غیرقانونی قرار گرفته است به دادگاه لاهه شکایت و خواستار خسارت گردد دبیرکل سازمان ملل متحد هم وظیفه دارد بعنوان ثالث وارد دعوا شده و مطالبه خسارت از کشور متجاوز و مداخله کننده بنماید استدلال مشروعیت این پیشنهاد براین واقعیت مستقر است که کشور متجاوز که برخلاف منشور سازمان ملل متحد عمل کرده به حیثیت و اعتبار و مقام و موقعیت جهانی سازمان ملل متحد زیان زده است و باید توان آنرا بپردازد. نتیجه اجرایی این پیشنهاد رامیتوان در موارد زیر یافت:

۱- کشورهای ضعیف که نگران عواقب شکایت علیه کشورهای متجاوز هستند به اعتبار حضور سازمان در دادگاه لاهه در احقاق حق و حقوق ملت خود استوارتر خواهند شد.

۲- کشور های مداخله کننده از آثار این ماده و تحمیلات سنگین آن در ندادیده گرفتن منشور سازمان ملل متحد احتیاط بیشتری خواهند کرد.

۳- احکام دیوان دادوری لاهه در مورد خسارت کشورها مادام که بنابر تقاضای کشور دادبرده، بوسیله دیوان فسخ و ابطال نگردیده به اعتبار خود باقی و قابل اجراست.

حاشیه - بند سوم بدین منظور پیشنهاد شده که کشورهای قوی با اعمال نفوذ و سیاستهای خاص و تحت تاثیر قراردادن و دیگر اقدامات حقوقی ملتها در اجرای رای دیوان و تامین خسارات پایمال میکنند.